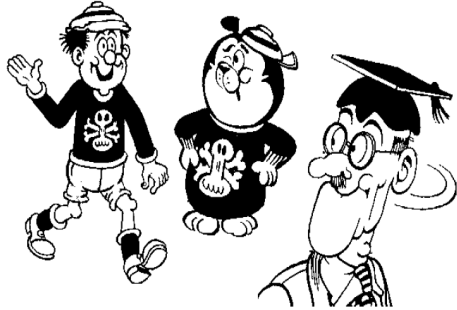

**Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași
Facultatea de Istorie
Departamentul de Relații Internaționale**

**SOCRATES MEETINGS/
RENCONTRES SOCRATES**
7th edition/7ème edition

**6 Mai 2011, orele 9,30
Corp A, Sala Ferdinand**

VOLUNTARI-ORGANIZATORI

- Lect.univ.dr. Neculai Bolohan
- Dr. Florica Mățau
- Masterand Tudor Mandache
- Masterand Sebastian Andrei Drob

Program 9,30 – Deschidere

- ❖ **ȘAPTE ANI CU SOCRATES ȘI ERASMUS. BILANȚUL UNEI ETAPE**
Prezintă: Lector dr. Neculai **Bolohan**

- ❖ **CUVÂNTUL CONDUCERII FACULTĂȚII DE ISTORIE**
Prezintă: Prof. univ. dr. Alexandru Florin **Platon**

- ❖ **CUVÂNT DE SALUT DIN PARTEA DEPARTAMENTULUI DE RELAȚII INTERNAȚIONALE**
Prezintă: Prof. Dr. Henri **Luchian** – Prorector Relații Internaționale

- ❖ **CONFERINȚĂ INAUGURALĂ:** Prof. univ. dr. Nelu Zugravu
„Clasicismul pentru toți”: istoria antică și filmul

Arheologie și Istorie Veche/Archéologie et Histoire Ancienne/Archaeology and Ancient History

Moderator: Drd. Iulia Dumitrache

- ❖ Elena **Vieru** - *Cultura Noua în bazinul râului Bârlad. Repere geografice*
- ❖ Iulia **Dumitrache** - *„Salsamenta” hispanice și rutele comerciale mediteraneene în primele secole creștine*
- ❖ Tudor **Mandache** - *Aspecte ale utilizării arcului în Moldova medievală. Terminologie, tehnologie și funcționalitate*
- ❖ **Discuții: 15 minute.**

PAUZĂ: 11.30 – 11.45

Cultură. Societate. Metalități/Culture. Société.Mentalités/Culture. Society. Mentalities

Moderator: Drd. Radu Cucuteanu

- ❖ Ana-Maria **Moisuc** - *Mantia veșmânt al puterii*
- ❖ Georgiana **Bondrea** - *Relicvele bizantine din Constantinopol în Occidentul secolului al XIII-lea*
- ❖ Iulian-Marcel **Ciubotariu** - *Un prototip de suveran renascentist: René d'Anjou*
- ❖ Radu **Cucuteanu** - *Cler, parohie, pastorație. Strategii misionare catolice în Moldova în prima etapă a Reformei Catolice*
- ❖ Mihaela **Gheorghiu** - *Biserica Catolică și republica Franceză în secolul XIX*
- ❖ **Discuții: 15 minute.**

PAUZĂ: 13.15 – 14.00

**Politică. Diplomatie. Relații internaționale/Politique.
Diplomatie. Relations Internationales/Politics.
Diplomacy. International relations**

Moderator: dr. Codrin-Florian Murariu – drd. Ion Ciprian Stoian

- ❖ Codrin-Florian **Murariu** – *Întoarcerea lui Grigore Alexandru Ghica de la Viena. Aspecte politico-diplomatice (august-octombrie 1854)*
- ❖ Andrada-Ligia **Manole** – *Politica britanică versus politica franceză din perspectiva întrevederii de la Osborne*
- ❖ Ion Ciprian **Stoian** – *Limitele influenței modelului francez în organizarea Corpului avocaților români*
- ❖ Laura **Ulinici** – *Afacerile lui Constantin Zappa și conflictele provocate. Succesiunea C. Zappa vs. Christofi Zerlendi (1894-1905)*
- ❖ Anja **Bing Vangsnes** – *The economic development in Norway between WWI and WWII*
- ❖ Thibaud **Paralieu** – *Peut-on parler de fascisme dans la France des années 1930 – 1940 ?*
- ❖ Ruxandra **Alexianu** – *Un Paradox Din Perioada Războiului Rece: Relațiile Româno- Portugheze*
- ❖ Mirald **Koci** – *A glimpse into the recent history of North-Western Greece*
- ❖ **Discuții: 15 minute.**

PAUZĂ 16.15 – 16.30

CONCLUZII

- PREZINTĂ MODERATORII SECȚIUNILOR
- ÎNCHEIERI: *EXPERIENȚA SOCRATES-ERASMUS. DE LA UNDE O FI... LA UNDE AM AJUNS.* – dr. Florica **Mățau**

Arheologie și Istorie Veche/Archéologie et Histoire Ancienne/Archaeology and Ancient History

Cultura Noua în bazinul râului Bârlad. Repere geografice

Amplasarea bazinului râului Bârlad la intersecția unor regiuni diferite din punct de vedere geografic, cultural, ecologic (Depresiunea Transilvaniei, stepele nord-pontice, țărmul vest-pontic), precum și specificul geografic al acestuia au structurat comportamentul cultural al comunităților Noua. Un prim obiectiv în abordarea temei propuse este definirea fizico-geografică a spațiului de lucru și reconstituirea unor aspecte de paleomediul. Imi propun, deasemenea, să descifrez maniera în care grupurile umane studiate s-au adaptat la caracteristicile geografice ale spațiului ocupat. Astfel, unul dintre aspectele vizate îl constituie impactul pe care rețeaua hidrografică bogată l-a avut asupra traseului cultural al comunităților studiate. Un alt obiectiv al lucrării este conturarea unor ipoteze asupra manierei în care comunitățile de tip Noua au gestionat resursele existente în bazinul hidrografic al râului Bârlad.

Elena Vieru

„Salsamenta” hispanice și rutele comerciale mediteraneene în primele secole creștine

Rutele de navigație reprezintă itinerariile planificate pentru o călătorie și urmate efectiv de către o corabie pentru a parcurge distanța dintre un port de origine și un port de destinație, cât timp nu sunt abătute din drum. Alegerea unei anumite rute este condiționată de o serie de factori naturali sau antropici. Marea Mediterană apare ca un spațiu care poate fi străbătut cu ușurință și aduce în contact diferite regiuni, grăbind

difuzarea bunurilor, gusturilor și ideilor. Amfore care conțineau sosuri de pește au fost descoperite în multe situri de-a lungul *limes*-ului, în Gallia, Germania sau Britannia, precum și în Peninsula Italică, la Ostia și Pompei, dar și în partea orientală a Imperiului, în Egipt și Iudeea. Îmi propun trasarea principalelor rute care uneau centrele de producție din regiunea Golfului Cadiz cu cele mai importante piețe de desfacere, identificate pe baza surselor arheologice, epigrafice și papirologice.

Iulia **Dumitrache**

Aspecte ale utilizării arcului în Moldova medievală. Terminologie, tehnologie și funcționalitate

Deși arcul a devenit o imagine banală în cadrul societății actuale, acesta reprezintă în continuare o sursă pentru înțelegerea tehnologiei și modului de luptă medieval. În această prezentare voi încerca să realizez o analiză asupra întrebuințării arcului în Moldova medievală pentru mai buna înțelegere a situației acestei categorii de arme în cadrul conflictelor perioadei. În literatura de specialitate europeană se poate observa un consens asupra terminologiei pentru armele de tras la distanță, adoptată încă de la mijlocul secolului XIX. Această terminologie, însă, nu este chiar atât de clară precum pare la prima vedere. Parcurgerea surselor literare, încă demonstrează necesitatea definirii tuturor caracteristicilor acestui tip de armă și prezentarea aspectelor de ordin funcțional. Interpretarea elementelor tehnologice și de cronologie va permite înțelegerea situației arcașilor în Evul Mediu pentru zona Moldovei.

Tudor **Mandache**

Cultură. Societate. Metalități/Culture. Sociétés. Mentalités/Culture. Society. Mentalities

Mantia veșmânt al puterii

În Evul Mediu puterea este reprezentată cu ajutorul diferitelor simboluri. Dintre aceste mijloace de identificare a puterii precizăm ceremoniile, ritualurile, podoabele (coroana, sceptrul, sabia), dar nu în ultimul rând, veșmintele. Rolul acestor simboluri nu este acela doar de a fi atributele funcțiilor politice, ci ajută la completarea imaginii asupra epocii, a mentalității, a obiceiurilor. Veșmântul medieval este văzut ca o „realitate instituțională și normativă, și nu o realitate individuală”, deoarece acesta nu era purtat pentru plăcere, ci pentru că fiecare individ purta ceea ce trebuia să poarte în funcție de locul său în societate.

Cel mai reprezentativ veșmânt ce poate fi pus în directă relație cu puterea este mantia. Mantia reprezintă un element de recunoaștere al autorității suverane. În Occident, în timpul Merovingienilor exista concepția că mantia și maniera în care aceasta era purtată reprezenta o marcă a nobleței. Doar suveranul și nobilii, clasa dominantă, aveau dreptul să poarte acest veșmânt, fiind considerat un veșmânt necesar omului nobil. La fel ca și în Occident, mantia în Țările Române aparținea familiei domnitoare și boierilor. Importanța veșmântului poate fi văzută nu doar în cadrul ceremoniei de încoronare, ci și la evenimentele organizate la anumite sărbători sau momente din viață cotidiană.

Ana-Maria **Moisuc**

Relicvele bizantine din Constantinopol în Occidentul secolului al XIII-lea

În mediul clerical occidental, Cruciada a IV-a și consecințele directe ale acesteia, precum prădarea orașului de pe Bosfor și transferul fragmentelor sfinte în Vest, au fost considerate drept acte strict legate de voința Domnului, menite să ofere un sprijin adevăratei creștinătăți, în detrimentul „grecilor” falși și păcătoși. Pe aceeași linie s-a îndreptat și monarhia franceză din timpul regelui Ludovic al IX-lea, în urma achiziționării relicvelor Patimilor, acesta subliniind legitimitatea unui astfel de transfer și promovând totodată funcțiile pe care le dobânda monarhul, respectiv capitala sa creștină, în contextul constituirii unui lăcaș în care erau depuse cele mai prețioase relicve. Plecând de la contextul și elementele care au stat la baza acestor transferuri, și analizând în mod critic, totodată, izvoarele epocii care prezintă legitimitatea acestui act, lucrarea de față își propune să analizeze justificarea acestui transfer, motivația și respectiv semnificația depunerii relicvelor Patimilor la Sainte-Chapelle.

Georgiana **Bondrea**

Un prototip de suveran renașcentist: René d'Anjou

Comunicare de față dorește să surprindă câteva aspecte esențiale din istoria celui mai celebru duce de Anjou, care a deținut o poziție centrală în politica internă și externă a regatului francez în secolul XV. Deținând vaste teritorii și titluri pe măsură, viața și faptele acestui personaj, privite din perspectiva omului contemporan, se încadrează perfect în mișcarea cunoscută sub numele de Renaștere. Fiind poate cel mai mare mecena al Renașterii franceze, așa cum i s-a și spus, el însuși scriitor de literatură și autor al unui roman cavaleresc, rolul deținut de René d'Anjou a fost comparat de către istoriografia franceză cu cel pe care Lorenzo de Medici l-a jucat în Florența. Descendența, căsătoriile

sau urmașii acestui influent personaj, se numără printre alte aspecte abordate în textul comunicării mele.

Iulian-Marcel **Ciubotariu**

*Cler, parohie, pastorație. Strategii misionare catolice în Moldova
în prima etapă a Reformei Catolice*

Ne propunem să urmărim felul în care se încearcă încheierea unor strategii locale ale misionariatului catolic, în perioada post-tridentină, la nivelul Țării Moldovei. Această primă etapă a Reformei Catolice desfășurate în spațiul est-carpatic, văzută ca o *nova plantatio*, impunea crearea și desfășurarea de strategii misionare, adaptate condițiilor în care funcționa instituția ecleziastică în acest areal. Ca atare, articularea acestei strategii presupune o atenție sporită acordată funcționării Bisericii moldovene, văzută ca spațiu de misiune, în principalele sale coordonate: cler, parohie, pastorație.

Radu Cucuteanu

Biserica Catolică și republica Franceză în secolul XIX

Această lucrare dorește să surprindă lupta pentru putere dintre Biserica Catolică și Statul Francez din secolul al XIX-lea. Biserica Catolică a jucat un rol foarte important în istoria Franței, în mod special pe plan religios. Catolicismul este în Franța principala confesiune.

În ceea ce privește relațiile dintre religie și stat, Revoluția Franceză a jucat un rol esențial în punerea în discuție a noțiunii de „Stat confesional”, de unde rezultă ideea că *statul* trebuie să fie în mod obligatoriu corelat unei religii specifice. Timp de aproape un secol, între Biserica Catolică și Statul Francez s-a dus o luptă pentru putere. Votul și aplicarea *legii de separare* a Bisericii față de stat au fost ultimile etape ale mișcării de laicizare și secularizare introdusă în 1789. 9 decembrie

1905 este data care a pus capăt Concordatului Napoleonian și mai ales vechilor legături dintre Biserica Catolică și puterea politică.

Mihaela **Gheorghiu**

**Politică. Diplomație. Relații
internaționale/Politique. Diplomatie. Relations
Internationales/Politics. Diplomacy. International
relations**

Întoarcerea lui Grigore Alexandru Ghica de la Viena. Aspecte politico-diplomatice (august-octombrie 1854)

Ca rezultat al ocupării Moldovei și Țării Românești de către Rusia în iunie 1853, statutul domnitorilor numiți de către Poartă în zonă a devenit incompatibil cu noua stare de lucruri, ceea ce a determinat retragerea acestora la Viena. După semnarea tratatului de la Boyadji-Keuy (14 iunie 1854), act care dădea posibilitatea reocupării Principatelor de către Austria și Poartă, opțiunea reinstalării în ele a regimurilor anterioare ocupației ruse a devenit o problemă importantă în cadrul diferitelor combinații și manevre diplomatice. Textul de față se concentrează asupra cazului revenirii lui Grigore Alexandru Ghica în Moldova, încercând, pe baza corespondenței și a periodicelor vremii, reconstituirea cronologiei evenimentelor și conturarea contextului politic în care ele s-au desfășurat.

Codrin-Florian **Murariu**

Politica britanică versus politica franceză din perspectiva întrevederii de la Osborne

Întrevederea franco-britanică de la Osborne din august 1857, care avea scopul de a salva alianța celor două puteri și de a hotărî soarta unirii Principatelor Române, a fost percepută diferit de reprezentanții politici ai celor două puteri participante. Atitudinea lui Napoleon al III-lea și a ministrului său de Externe, Walewski, pe de o parte, și atitudinea miniștrilor britanici Palmerston și Clarendon, pe de altă parte, trădează felul în care cele două puteri priveau spre zona sud-est europeană. În același timp, ni se oferă și un tablou al manierei diferite de acțiune a celor două puteri în politica externă. În acest sens, corespondența reprezentanților britanici din lunile ce au urmat după întrevedere ne arată speranță, toleranță, aroganță, dispreț, precum și temeri față de politica lui Napoleon al III-lea și a lui Walewski.

Andrada-Ligia **Manole**

Limitele influenței modelului francez în organizarea Corpului avocaților români

Efortul de instituționalizare al societății românești în perioada imediată după Unire a fost marcat și de uniformizarea corpului de legi al Principatelor. În acest context, a fost promulgată legea pentru înființarea și funcționarea Corpului de Avocați la 6 decembrie 1864. Această lege nu continua principiile de funcționare ale legilor anterioare referitoare la avocatură, ci introducea aspecte noi, de influență europeană. Dintr-o sursă de epocă aflăm că legea în cauză fusese inspirată în textul original – „reprodusă” după modelul oferit de legea genoveză cu privire la organizarea avocaților.

Ca urmare a cercetărilor întreprinse cu ajutorul metodei analizei comparative am observat că, aparent, modelul de organizare al Corpului

de avocați francezi a fost preluat și în cazul românesc. Analiza comparată a organizării celor două Corpuri indică faptul că, deși legiuitorii români au preluat, uneori au copiat întocmai normele juridice franceze, au avut dificultăți în a le implementa cu succes.

Cercetarea noastră se axează atât pe evidențierea elementelor comune cu modelul francez, dar, mai ales, a deosebirilor existente. Dacă, din punct de vedere al dispozițiilor legii, asemănările sunt evidente, din punct de vedere practic, al aplicării legii, între modurile de organizare și funcționare ale celor două instituții, deosebirile sunt evidente, îndeosebi ca urmare a nerespectării normelor juridice.

Copierea modelului francez asigura un cadru îmbunătățit, față de reglementările anterioare, dar aplicarea lui era dificilă, în primul rând, ca urmare a specificului juridic românesc. O serie de factori, precum lipsa unei culturi juridice, lipsa unei categorii suficiente de absolvenți de studii de Drept și existența unei veritabile avocaturii paralele împiedicau punerea în aplicare a legii. În Franța avocatul era doar avocat, în România situația era sensibil diferită.

Studiul arată că, simpla preluare a formelor străine nu este suficientă pentru a eficientiza activitatea instituțiilor și că se impune o corelare interinstituțională a eforturilor de implementare precum și o continuă supraveghere a procesului de reformă.

Ion Ciprian **Stoian**

*Afacerile lui Constantin Zappa și conflictele provocate.
Succesiunea C. Zappa vs. Christofi Zerlendi (1894-1905)*

Continuând și după 1865 activitatea vărului său Evanghelie, Constantin Zappa a dezvoltat o avere impresionantă în România și în Epir. Afacerile dezvoltate pe pământ românesc vizau mai ales operațiuni de comerț și de bancă, majoritatea în județele Ialomița, Brăila și Râmnicu Vâlcea, ele fiind conduse de Casa Zerlendi, al cărei administrator era Christofi Zerlendi, personaj binecunoscut al vremii sale. Asocierea dintre Constantin Zappa și Zerlendi a condus la un

proces de natură comercială, început în 1894 și desfășurat între reprezentanții succesiunii Zappa și Maria Zerlendi. Soluția de compromis la care au ajuns cele două părți nu a mulțumit pe deplin pe reclamanți, dar a arătat valoarea în timp a investițiilor Casei Zerlendi, începute de la 1884.

Laura **Ulinici**

The economic development in Norway between WWI and WWII

The economic development in Norway after WWI was characterized by both reduction and progress. The Norwegian currency, NOK, had like most European countries, lost much of its value after the Great War. This fact made the Norwegian government and the Central Bank try different solutions to give the currency its gold value from earlier, and it led to several difficulties with the common man's salaries, and further on strikes and bankruptcy in the 1920's. On the other hand, the economic difficulties in the 1920's, and after the big depression which influenced the economic world after the crack in the U.S. in 1929, the general population and industrial Norway looked other ways to promote growth. Modernization and new branches grew, together with a higher living standard than ever before. In this presentation, I will show both sides and try to give an overview of the development.

Anja **Bing Vangsnes**

Peut-on parler de fascisme dans la France des années 1930 – 1940?

La crise économique du début des années 1930 et l'attrait grandissant pour les modèles soviétique et fasciste mènent en France à une cristallisation des rapports politiques entre les deux extrêmes. Dix ans plus tard, le régime de Vichy, en quête de légitimité, puise à son tour dans le répertoire des idées fascistes pour asseoir son emprise et

améliorer les rapports avec l'occupant allemand. Il n'est toutefois pas certain que cela suffise pour qualifier régime vichyste et les mouvements d'extrême-droite des années 1930 de fascistes. Nous proposons ici d'éclairer cette question à la lumière de la réflexion de nombreux historiens qui voient dans ces tendances des avatars du fascisme sans commune mesure avec le fascisme apparu en Italie dans les années 1920.

Thibaud **Paralieu**

Un Paradox Din Perioada Războiului Rece: Relațiile Româno-Portugheze

Schimbarea regimului politic în Portugalia ca urmare a *Revoluției Garoafelor Roșii* din 25 aprilie 1974 și trecerea la economia de piață au constituit premisele dezvoltării relațiilor externe ale acestui stat. Ciudat sau nu, printre primele state vizitate de noua putere s-a numărat și România socialistă. Erau anii de glorie ai lui Nicolae Ceaușescu, iar Portugalia s-a aliniat trendului internațional de sprijinire și primire călduroasă a dictatorului.

Trei evenimente importante din perioada 1975-1979 constituie puncte de reper semnificative pentru schițarea imaginii de ansamblu a debutului relațiilor româno-portugheze într-un context internațional extrem de favorabil pentru statul român. Este vorba despre vizitele oficiale ale președinților Portugaliei, generalul Costa Gomez din 15-16 iunie 1975) și Ramalho Eanes din 22 martie 1979 și contravizita lui Nicolae Ceaușescu din 28-29 octombrie 1975.

Ziarele portugheze au descris aceste evenimente pe larg, cu titluri de primă pagină și articole elogioase despre istoria, economia și politica statului român. Noua conducere portugheză s-a grăbit să semneze acorduri cu România comunistă. *Tratatul de cooperare prietenoasă* semnat la 18 iunie 1975 este singurul de acest gen semnat între două state aparținând unor blocuri militare și ideologice diferite. Importante decizii economice cu privire la viitorul relațiilor comerciale dintre

Portugalia și România au fost reflectate în presa portugheză. Printre acestea se numără și construirea unei linii de fabricație a automobilului Portaro după patentul românesc al ARO.

Deși aceste întâlniri se încadrează în linia trasată de Occident în privința cooperării cu Nicolae Ceaușescu, din articolele de presă și din declarațiile oficialilor portughezi, din acordurile semnate și din reflectarea în mass-media a acestor întâlniri la nivel înalt, reiese o abordare mai sinceră a noii conduceri portugheze față de România, în raport cu restul statelor democratice. Cauzalitatea acestei opțiuni o putem găsi în lipsa unui interes de ordin geopolitic sau geostrategic față de România, Portugalia (stat membru fondator NATO) având pe de altă parte un rol mai mult simbolic pe scena relațiilor internaționale afectate de Războiul Rece.

Ruxandra **Alexianu**

A glimpse into the recent history of North-Western Greece

Epirus is a northwestern periphery of Greece, bordered by Western Macedonia and Thessaly to the south-east, Western Greece to the south, the Ionian Sea and the Ionian Islands to the west and Albania to the north. It is part of the wider historical region of Epirus, which overlaps modern Albania and Greece, but mostly lies in Modern Greek territory. The periphery covers the same area as the Greek region of Epirus from before the 1987 administrative reform. My intention is to introduce some explanatory notes concerning the Epirus as a political-economical and cultural “peripheral unit” between 1990 and 2010.

Mirald **Koci**

CONTACT

- Ruxandra Alexianu – ruxy_email@yahoo.com
- Anja Bing Vangsnes – anjabv88@hotmail.com
- Georgiana Bondrea – bdgeorgiana@yahoo.com
- Iulian Marcel Ciubotariu – iulian.ciubotariu@yahoo.com
- Radu Cucuteanu – radu.cucuteanu@gmail.com
- Iulia Dumitrache – iuliarim@yahoo.com
- Mihaela Gheorghiu – ceahlau24@yahoo.com
- Mirald Koci – dorald83@gmail.com
- Tudor Mandache – tudor.mandache@gmail.com
- Andrada-Ligia Manole – andrada_ligia88@yahoo.com
- Florica Măţău – florica.matau@uaic.ro
- Ana-Maria Moisuc – ana.moisuc@yahoo.com
- Codrin-Florian Murariu – codrin_fl_murariu@yahoo.com
- Thibaud Paraliu – t.paraliu@gmail.com
- Ion Ciprian Stoian – syprian2000@yahoo.com
- Laura Ulinici – laura18_84@yahoo.com
- Elena Vieru – ella_vieru@yahoo.com

